

TEHNILINE KIRJELDUS

Teenuse kirjeldus

Riigikeelt ebapiisaval tasemel valdavate ajateenijate eesti keele õppe maht on 150 akadeemilist tundi. Õppekava on jagatud kaheks ainekavaks (tugevamate ning nõrgemate gruppide ainekava), millest kummagi sees on kaks moodulit. Eesti keele õpe toimub ajateenistuse väljaõppetsükliga paralleelselt.

Testimine ja gruppide komplekteerimine. Eesti keelest erineva emakeelega ajateenijad, kelle eesti keele oskus ei ole piisav ajateenistuses toimetulekuks, sooritavad eesti keele testi.

Õppegruppide moodustamine:

Õppijad määratakse gruppidesse eesti keele sõeltesti tulemuste põhjal. Testi viib läbi keeltekool. Keeltekool valib selleks sobiva testitöö, mis võimaldab õppijate eesti keele oskuse taset piisava täpsusega määrata ning neid vastavalt hanketingimustele gruppidesse jaotada.

Nõrgemate gruppide puhul on arvestatud lähtetasemeks eel-A2-taset (nõ A2.2-tase, vt lähemalt Lisa 1, joonis „Ajateenistuse eesti keele kursuste keeletase“). Tugevamate gruppide puhul on lähtetasemeks arvestatud täis-A2-tase (nõ A2.3-tase). Eesti keelest erineva emakeelega ajateenijad, kes sooritavad testi B1-tasemele, eesti keele õppes osalema ei pea.

Nii tugevamad kui ka nõrgemad grupid õpivad esmalt 62 akadeemilist tundi (50 auditoorset tundi ja 12 tundi iseseivat tööd) kohustuslikul kursusel. Selle sihiks on omandada ajateenistuse baaskeel, kus põhirõhk on suhtlemisel, kuulamisel ja ajateenistuse olukordades suhtlemiseks vajalikul sõnavaral. Kohustuslikule õppele järgneb vabatahtlik õpe 88 akadeemilist tundi (70 auditoorset tundi ja 18 tundi iseseisvat tööd), mis keskendub eesti üldkeelele. Nii kohustuslikul kui ka jätkukursusel on mõõdapääsmatu keelestruktuuride harjutamine, kuid rõhk on keele kasutamisel suhtluskontekstides, mitte eraldiseisval teooria õppimisel (vt kursuste ajajaotust lähemalt Lisa 1 tabelitest).

Õppevara ja vahendid:

Ainekava 1. „Ajateenistuse eesti keel, eel-B1 (sihttase B1.1)“ (nõrgematele gruppidele)

1. moodul "Ajateenistuse ellujäämiskeel (A2)". Peamine õppevahend: käesoleva pilootprojekti käigus koostatav ajateenistuskeele õppekomplekt (ainult põhiülesanded).

2. moodul „Eesti keele jätkukursus (B1.1)“. Peamine õppevahend võiks olla "Naljaga pooleks" I osa (ptk 1-5, valikuliselt umbes 50% sisust).

Ainekava 2. "Ajateenistuse eesti keel, eel-B1 (sihttase: B1.2)" (tugevamatele gruppidele)

1. moodul "Ajateenistuse ellujäämisekeel (B1.1)". Peamine õppevahend: käesoleva pilootprojekti käigus koostatav õppekomplekt (sh raskemad lisaülesanded).
2. moodul "Eesti keele jätkukursus (B1.2)". Peamine õppevahend võiks olla "Naljaga pooleks" I ja II osa (ptk 1-7, valikuliselt umbes 50% sisust).

Kaitsevägi tagab kõigile eesti keele õppes osalejatele järgmised õppevahendid.

1. Õppekomplekt „Ajateenistuse ellujäämisekeel“ – Kaitseväge koostatud õppematerjal, mis vastab Kaitseväge eesti keele õppekava nõuetele ja standarditele ning mis aitab õppida nii üldkeelt kui ka Kaitseväge-spetsiifilist sõnavara.
2. „Lühike eesti-vene sõdurisõnastik“ – Kaitseväge koostatud Kaitseväge-spetsiifiline sõnastik.
3. Õpiku „Naljaga pooleks“ I ja II osa (vastavalt „Naljaga“ ja „Pooleks“), mida saab ajateenija laenutada väeosa dokumendihalduri käest.
4. Vihik märkmete tegemiseks.

Muud tingimused:

1. Iga grupi õpe toimub umbes 30 nädala jooksul sõjaväelise väljaõppega paralleelselt. Pakkujal peab olema valmisolek koolitust läbi viia hankes kokkulepitatud aegadel.
2. Kaitseväge esindajal on õigus ette teatamata külastada tundi.
3. Esimese mooduli järel sooritavad ajateenijad saavutustesti, sest teine moodul on vabatahtlik. Samuti sooritavad ajateenijad saavutustesti teise mooduli järel. Testid koostab Kaitsevägi vastavalt õppematerjalidele.
4. Teenusepakkuja õpetaja peab läbima taustakontrolli positiivselt. Selleks saadab üksuse kontaktisik teenusepakkujale nõusoleku taustakontrolli teostamiseks, dokument tuleb täita ja digiallkirjastada ning saata tagasi adressaadile. Kaitseväge poolt koostatud õppematerjalidega saavad õpetajad tutvuda peale taustakontrolli positiivset läbimist.

Õppetöö Ämaris toimub T ja N

Staabi- ja sidepataljon (Ämari Lennubaas, Ämari) kokku 2 gruppi

1 grupp Nõrgemad A1 (5 ajateenijat) ja 1 grupp tugevamad A2 ja B1 (3-4 ajateenijat) tundide algus kas 17:00-18:30 või 18:30-20:00, kui see aeg siis valida hilisemaks tugevama tasemega grupp.

Muud korraldused:

1. Keeleõppe grupi suurus võib olla kuni 12 inimest. Seetõttu tuleb mõnes piirkonnas tuleb moodustada mitu gruppi. Õppegruppide täpsemad suurused ja vajadused on piirkonniti erinevad.
2. Ajateenijate jaoks, kes saavad sõeltestil madalama tulemuse kui B1, on eesti keele testil osalemine kohustuslik. Teenusepakkuja hoiab üksuste kontaktisikuid jooksvalt kursis osalejate kohal käimisega. Ta teavitab kontaktisikut osalejatest, kelle puudumiste arv ja iseseisvate tööde esitamine on lähenemas lubatud
3. Et saada keelekursuse lõpetamise tunnistus, on ajateenijatel kohustuslik osaleda 70% õppetöös ning esitada kõik iseseisvad tööd.

Lisa 1. Eesti keelest erineva emakeelega ajateenijate eesti keele pilootõppekava

Sisu ja maht

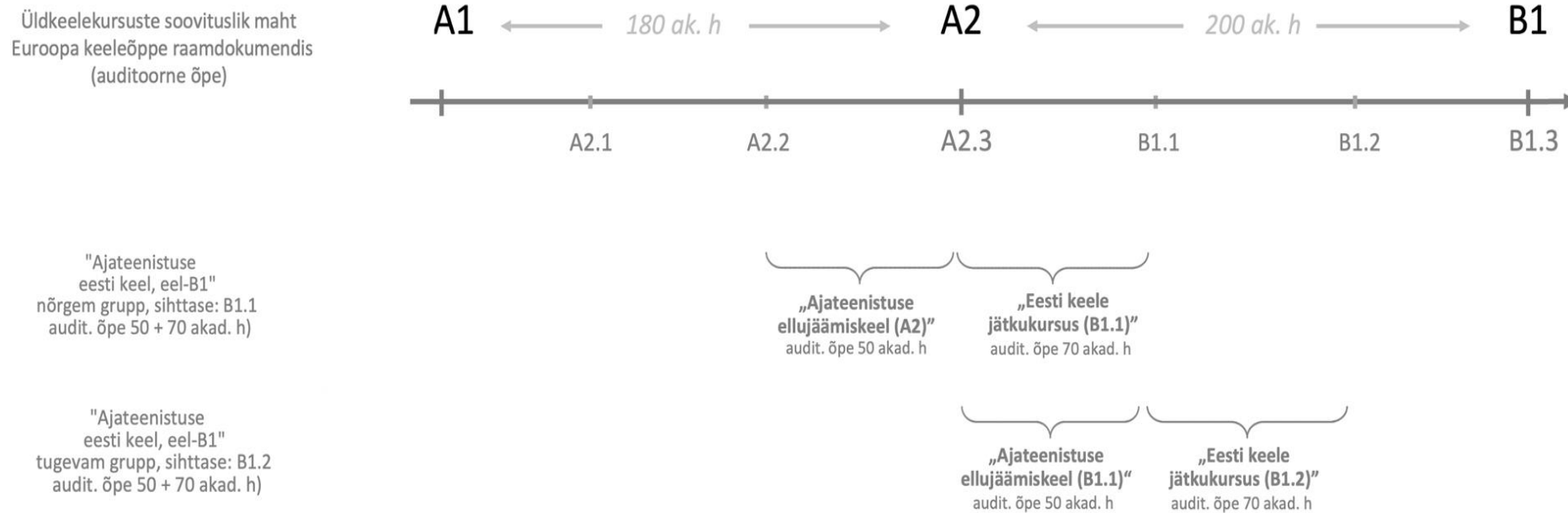
Ainekava 1. "Ajateenistuse eesti keel, eel-B1 (sihttase: B1.1)" (nõrgematele gruppidele)

	Ligikaudne kestus (nädalat)	Seminar (ak. h)	Iseseisev töö (ak. h)	Kursuse maht (ak. h)	Ajateenistuse keele õpe (ak. h)	Üldise eesti keele õpe (ak. h)	Õppematerjal
1.1 moodul "Ajateenistuse ellujäämise keel (A2)", kohustuslik	12,5	50	12	62	40	22	Käesoleva pilootprojekti käigus koostatakse ajateenistuse keele õppekomplekt (ainult põhiülesanded).
1.2. moodul "Eesti keele jätkukursus (B1.1)", soovituslik	17,5	70	18	88	0	88	„Naljaga pooleks“ I osa (ptk 1–5)
KOKKU	30	120	30	150	40	110	

Ainekava 2. "Ajateenistuse eesti keel, eel-B1 (sihttase: B1.2)" (tugevamatele gruppidele)

	Ligikaudne kestus (nädalat)	Seminar (ak. h)	Iseseisev töö (ak. h)	Kursuse maht (ak. h)	Ajateenistuse keele õpe (ak. h)	Üldise eesti keele õpe (ak. h)	Õppematerjal
2.1. moodul "Ajateenistuse ellujäämise keel (B1.1)", kohustuslik	12,5	50	12	62	40	22	Käesoleva pilootprojekti käigus koostatakse õppekomplekt (sh raskemad lisaülesanded)
2.2. moodul "Eesti keele jätkukursus (B1.2)", soovituslik	17,5	70	18	88	0	88	„Naljaga pooleks“ I osa (ptk 1–5), „Naljaga pooleks“ II osa (ptk 6–7)
KOKKU	30	120	30	150	40	110	

Lisa 2 Ajateenistuse eesti keele kursuste keeletase käesolevas pilootõppekavas¹

¹ Kuigi Euroopa keeleõppe raamdokumendis soovitatakse tasemete omandamiseks suuremaid auditoorse õppe mahte (A2-taseme saavutamiseks 180 akadeemilist tundi ja B1-taseme saavutamiseks 200 akadeemilist tundi), siis tänu intensiivsele praktiseerimisvõimalusele ajateenistuses lähtub KV eesti keele õppe pilootõppekava lühematest, tavapraktikas levinud kursusemahtudest.

Mooduli „Ajateenistuse ellujäämiskeel (A2)“ teemad ja standard (õpiväljundid)

Jrk nr	Teema	Maht akadeemilistes tundides, õppetöö toimub seminari vormis	Keeleõppe sisu	Standard
1.	Kes sa oled ja kust sa tuled?	2	<ul style="list-style-type: none"> a. Enda tutvustamine ja tutvumise viisakusväljendid b. Endast rääkimine ja kaaslastega tutvumine. c. Reaktsioonid kaaslaste jutule (üllatus, kaasaelamine jm) 	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. Tutvustab end ülematele (jagu, rühm, auaste jm) ja saab kaassõduritega tuttavaks. 1.2. Räägib enda päritolust, haridusest, huvidest, plaanidest jm. Esitab kaaslastele küsimusi samades valdkondades. 1.3. Elab kaaslaste jutule kaasa (<i>Väga lahe! Päriselt?</i>)
2.	Kuidas ma ajateenistuses eesti keelega hakkama saan?	1	<ul style="list-style-type: none"> a. Minu eesti keele õppe teekond enne ajateenistust, selle ajal ning ka pärast seda. b. Kuidas saan ajateenistuses keeleliselt hakkama? Keelelised raskused ajateenistuses ja nendega seotud emotsioonid c. Milline eesti keele õppija ma tahan ajateenistuses olla? d. Kust ja kuidas võiksin saada tuge? 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. Teab, milline on keeleõppija teekond, sh teiskeelses keskkonnas õppides. 2.2. Mõistab, millised keelelised väljakutsed muukeelsel ajateenistujal on ja teab, kuidas ta kavatseb raskuste puhul toimida. 2.3. Praktiseerib eesti keelt julgelt ja palub kaassõduritelt keeleabi. 2.4. Õpib eesti keelt õppematerjale ja telefonirakendusi kasutades. Kasutab eesti keeles toimetulekuks toetavaid strateegiaid (nt küsib õppematerjali ette, tutvun õppematerjaliga enne tundi, panen uued väljendid kirja ja kordan neid).
3.	Kaitseväelinnak ja mida siin leida on?	2	<ul style="list-style-type: none"> a. Kus miski asub? Kohad ja sildid kaitseväelinnaku sise- ja välisruumis. b. Mida neis kohtades teha saab? c. Tee juhatamine 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. Kirjeldab kaitseväelinnakut ning olulisi kohti, hooneid ja siseruume ja silte-viitu (nt riviplats, spordirajatised, söökla, relvaruum, kiosk, kasarmu) ning nende asukohti. 3.2. Nimetab, mida põhilistes kohtades tehakse. 3.3. Küsib ja juhatab teed mõnda võtmekohta

			d. Millal ja kus neis kohtades viibida võin? Kuhu külalised võivad tulla?	3.4. Nimetab mõnda põhireeglit, millal võin kus olla, midagi teha ja külalisi kaasa võtta.
4.	Kaitsevägi ja keda siit leida on?	4	a. Kaitseväe ülesanne ja struktuur b. Erialade ja üksuste tutvustused c. Minu teekond ajateenistuses d. Kes on teised mu ümber? Ülemate ja instruktorite auastmed, ametijärgud ning teenistusülesanded e. Pöördumised eri auastmete poole f. Eri rollides tugipersonal	4.1. Oskab öelda, mis on kaitseväe peamine ülesanne ja mis on kaitseväe tähtsamad väeliigid ja struktuuriüksused (<i>koosseisu kuulub ...</i>). 4.2. Kirjeldab ajateenistuses õpitavaid erialasid ning mõnda olulist üksust. 4.3. Nimetab ajateenistuse väljaõppetsükli etappe ja kursusi (nt <i>SBK, AJEK</i>) ja kirjeldab nende ajalist järjestust. Kirjeldab enda teekonda läbi nende. 4.4. Kirjeldab, mis erialade, ametite, järkude, vastutusalade ja rollide esindajaid võib kaitseväes kohata ning millega nad tegelevad (<i>veebel, taktikaline vastane, võitleja, jaoülem abi, täidab laskuri kohustusi</i>). 4.5. Tunneb auastmeid ning pöördub õigesti auastme kandja poole. 4.6. Nimetab tugipersonali töotajaid ja kirjeldab, millega nad tegelevad.
5.	Mida me sel nädalal teeme?	5	5.1. Ajateenistuse päeva- ja nädalakava, tunniplaan ja sündmused. 5.2. Korralduslikest plaanidest rääkimine. Missugusele ülesandele ma lähen ja kuidas pean selleks valmistuma? 5.3. Meie elukorraldus ajateenistuses ning sisekorra eeskiri. 5.4. Eeskirjad ja reeglid	5.1. Leiab tunniplaanist, päeva- ja nädalakavast vajaliku info üles. Küsib täpsustavaid küsimusi ja. 5.2. Mõistab mõnda lihtsamat korralduslikku selgitust, mis käib päevakava, eesootavate tundide, testide ja sündmuste kohta (millal peab kus olema, mida kaasa võtma, kui kaua tegevus kestab, mis on tegevuse eesmärk ja millega peab arvestama). 5.3. Nimetab tähtsamaid asju väeosa eluolus (ülesanded, ruumid, vaba aja tegevused ja sport, linnaloal käimine, tervisemured). 5.4. Nimetab oma põhilisi ülesandeid ja reegleid, mida peab täitma, sh sisekorra eeskirjast (nt <i>puhtus, korrashoid</i>). Küsib õiges olukorras luba.

6.	Mida me ajateenistuses õpime?	3	<p>6.1. Ülevaade eri liiki väljaõppe formaatidest (õppekorralduse infotunnid, loengud, rivitunnid, metsalaagrid, rännakud, testid jne)</p> <p>6.2. Õppe- ja ainekavad, testid</p> <p>6.3. Teavitus tundide ja testide sisu ning korralduse kohta</p>	<p>6.1. Saab aru, kuidas väljaõpe on igapäevaselt korraldatud ja mida minult oodatakse. Mõistab lihtsaid selgitusi väljaõppe eri osade üldise sisu kohta.</p> <p>6.2. Leiab õppe- ja ainekavast endale vajaliku koha üles (nt mõistab kavade struktuuri, olulisemate moodulite, õppeainete ja teemade nimetusi, mahtusid, meetodeid, hindamise baasinfot ja lühendeid). Leiab info selle kohta, mida õppeaines hinnatakse ja kuidas hindamine korraldatud on.</p> <p>6.3. Mõistab kuulnud ja loetud teateid tundide ja testide sisu ning korralduse kohta. Saab oma küsimustele vastused.</p>
7.	Varustus, söök ja olmetingimused.	4	<p>7.1. Mida on vaja selga panna ja kaasa võtta? Ilma ja oludega toimetulekuks sobiv riietus ja varustus. Kuidas kannab erinevaid varustuselemente? Kust saab erinevat varustust ja vahendeid? Kelle käest, millal ja kuidas? Varustuse pakkimine, kasutamine ja hooldus</p> <p>7.2. Varustusega seotud takistused ja lahendused.</p> <p>7.3. Seletuskirjad</p> <p>7.4. Söömine ajateenistuses</p> <p>7.5. Ajateenistuses olemise tingimused. Olmega seotud takistused ja lahendused</p>	<p>7.1. Nimetab olmevarustuse komponente (nt rakmed ja seljakott ning nende osad). Mõistab suulisi ja kirjalikke juhiseid, sh kuidas neid kantakse ja pakitakse ning mida nendega tehakse (<i>seljas on vorm 5 ja kaasas R-20 komplekt</i>). Mõistab juhiseid ilmale ja maastikule vastava riietuse ja varustuse kohta.</p> <p>7.2. Teavitab lihtsatest olme ja varustusega seotud probleemidest. Kirjeldan varustuse seisukorda (<i>katkine osa, on lahti tulnud, kadunud</i>). Mõistab lihtsaid juhiseid probleemide lahendamiseks.</p> <p>7.3. Kirjutab vajaduse korral abi küsides seletuskirju (<i>enne, kui seletuskiri on esitatud; toimkonnast küsite seletuskirja blankette; kirjelda, mis relval viga on; põhjendada</i>).</p> <p>7.4. Mõistab söögikordadega seotud tüüpinfot. Mõne lihtsama takistuste korral (nt ei saanud kuivtoidupakki) sõnastan, mida vajan.</p> <p>7.5. Nimetab mõnda olulisemat aspekti, mis mulle ajateenistuses olemise juures meeldib ja mis tekitab ebamugavust (elamistingimused, hügieenitingimused, menüü ja söögi kvaliteet, ajajuhtimine, väsimus ja stress, eemalolek pere ja sõprade juurest). Palub abi mõne lihtsama probleemi lahendamiseks.</p>

8.	Ajateenistuse kogukond	4	<p>8.1. Vaba aja veetmine kaitsevaelinnakus</p> <p>8.2. Sinu kaasajateenijad ja kasarmu eluruumi dünaamika</p> <p>8.3. Väljakutsed, sh keele pinnalt</p> <p>8.4. Kodustega suhtlemine</p>	<p>8.1. Nimetab vaba aja veetmise kohti ja viise kaitsevaelinnakus.</p> <p>8.2. Vastab viisakusvestluse küsimustele ja küsib vestluskaaslase kohta mõne küsimuse.</p> <p>8.3. Räägib, kuidas kaaslastega tuba jagan ning kuidas meie suhtlemine välja näeb. Mõistab olulisemaid elukorralduse kokkuleppeid toakaaslastega (nt teineteisega arvestamine, isiklik ruum, ajakava).</p> <p>8.4. Nimetab väljakutseid, mis kaaslastega tuba jagades mind häirivad ja oskan teha ettepanekut olukorra parandamiseks.</p> <p>8.5. Kirjeldab, kuidas hoian kodustega ühendust.</p>
9.	Relvaõpe ja ohutus-eeskirjad	5	<p>9.1. Relvakasutamise õppe ja ohutuse tagamise peamised tegevused</p> <p>9.2. Sõduri tulekaart ja maa-ala jälgimine</p> <p>9.3. Tagasiside</p>	<p>9.1. Mõistab kõige tähtsamaid <i>relvakasutamise ohutuse</i> nõudeid ja instruksioone.</p> <p>9.2. Mõistab kõige tähtsamad <i>relvakasutamise õppe</i> instruksioone (nt seisangud, liikumisviisid, tuleliigid, laskeasendid, käsklused „Seis“, „Katan“ jne). Kinnitan, et olen juhiseid aru saanud.</p> <p>9.3. Mõistab mõnda sõduri tulekaardi koostamise ja kasutamise ning vahemaa määramise peamist instruksiooni.</p> <p>9.4. Mõistab mõnda maa-ala jälgimise peamist instruksiooni.</p> <p>9.5. Palub selgitust, kui ma millestki aru ei saa.</p> <p>9.6. Vastab ülema ja kaassõdurite tüüp küsimustele.</p> <p>9.7. Mõistab lihtsat tagasisidet ja küsimusi oma edasimineku kohta ning vastab (<i>Tagasiside eelse laskmise kohta oli hea. Kuidas sul relva käsitlemine on praegu juba? Kaitseriiviga probleeme ei ole</i>).</p>
10.	Rivitund	2	<p>10.1. Rivitunni võtete selgitus</p> <p>10.2. Riviharjutus</p> <p>10.3. Tagasiside</p>	<p>10.1. Saab aru kõige tähtsamatest rivivõtete selgitustest.</p> <p>10.2. Saab aru rivikäsklustest (nt <i>võtke vasakusse viirgu, ühtne viirg, otse</i>)</p> <p>10.3. Vastab ja pöördub nõuetekohaseid fraase ja lauseid kasutades (nt <i>Lubage pöörduda! Luba antud! Selge!</i>).</p> <p>10.4. Palub selgitust, kui ma millestki aru ei saa.</p> <p>10.5. Mõistab lihtsat tagasisidet ja küsimusi ja vastab.</p>

11.	Metsalaager ja ajateenistuse muljed	4	<p>11.1. Metsalaagri sisu, korraldus ja kord</p> <p>11.2. Metsalaagri ja üldisemalt ajateenistuse muljed</p>	<p>11.1. Saab aru mõningasest peamisest, kõige lihtsamast infost, mida metsalaagri ja rännakuga seoses kuuleb ja loen:</p> <p>11.1.1. Õppuse formaat (nt <i>täisvarustuses rännak</i>);</p> <p>11.1.2. Õppuse eesmärgid ja tegevuskava;</p> <p>11.1.3. Õppuse korraldus;</p> <p>11.1.4. kord ja reeglid;</p> <p>11.1.5. Õppuseks valmistumise instruktsioonid, sh varustuse ja tööriistade pakkimine.</p> <p>11.2. Saab aru peamistest juhistest, mida metsalaagris ja rännakul kuulen:</p> <p>11.2.1. laagri ülesehitamine, varustus ja selle hooldamine, sidevahendid ja infovahetuse korraldamine, toiduvalmistamine, magamine;</p> <p>11.2.2. individuaalsete välioskuste instruktsioonid (nt priimuse ja tööriistade kasutamine, kaartide lugemine);</p> <p>11.3. muude ülesannete instruktsioonid.</p> <p>11.4. Annab kaassõduritele lihtsat teavet ja vastab küsimustele.</p> <p>11.5. Saab aru mõnest lihtsast asjast, mida kaasajateenijad mulle ütlevad ja vastab neile (nt üksteise toetamine ülesannete ja vastutuste jagamine, stress, väsimus, julgustamine).</p> <p>11.6. Ütleb, kui mul on mõni lihtsam probleem ja küsib lihtsaid küsimusi selle kohta.</p> <p>11.7. Nimetab mõnda põnevat kogemust, huvitavat või naljakat juhtumist, väljakutset või õppetundi, mille sai (<i>välitingimustes elamise kogemus, öised valvepostid, uued oskused, vastupidavamaks saamine, varustuse segadus, toiduvalmistamise katsumused, täpsuslaskmise tehnikad</i> vm).</p>
12.	Ilm ja keskkond	3	<p>12.1. Maastikutüüpide kasutamine, nähtavus jm olud, seotud metsalaagri ja rännakuga.</p> <p>12.2. Ümbruse ja inimeste kirjeldamine.</p>	<p>12.1. Kirjeldab tüüpsõnavara kasutades maastikku ja ümbrust (puud, taimed, ehitised, muud objektid) ja vahemaid ning seda, mis kus toimub (<i>hall vanem auto peatus, sees on musta jopega mees</i>).</p> <p>12.2. Saab aru lihtsatest instruktsioonidest, mida seoses ilma ja keskkonnaga kuuleb ja loen.</p>

13.	Tervis ja inimese keha	5	<p>13.1. Inimese kehaosad ja organid, füüsilise tervise mured, haavata saamine, õnnetused, esmaabi andmine ja saamine.</p> <p>13.2. Toimetulek psühholoogiliste ja sotsiaalsete väljakutsetega.</p>	<p>13.1. Nimetab inimesi kehaosi ja organeid.</p> <p>13.2. Kirjeldab füüsilisi kaebusi (nt <i>saabas hõõrub, enesetunne, pearinglus, vigastused</i>).</p> <p>13.3. Õnnetuse korral kutsub abi, kirjeldan, mis juhtus. Vastab meedikute kõige olulisematele küsimustele.</p> <p>13.4. Nimetab olulisemaid esmaabikomplekti vahendeid ja nende peamisi kasutusi. Nimetab esmaseid esmaabitegevusi.</p> <p>13.5. Pöördub abi saamiseks sotsiaaltöötaja, psühholoogi või kaplani poole.</p>
14.	Eestimaa – mida siin saab ja on vaja kaitsta?	4	<p>14.1. Kaitsetahe</p> <p>14.2. Ajaloolised, kultuurilised, identiteediga seotud ning emotsionaalsed põhjused, miks Eesti inimesed Eestit armastavad ja väärtustavad</p> <p>14.3. Kaitseväelase töötus, Eesti hümn, isamaaline luule, film (nt Juhan Liivi luule, „Nimed marmortahvil“ vms)</p>	<p>14.1. Nimetab erinevaid põhjuseid, miks Eesti inimesed Eestit armastavad ja väärtustavad. Selgitan, miks vaadatud filmis (nt „Nimed marmortahvil“) tegelaskujud Eestit ja selle kaitsmist tähtsaks peavad.</p> <p>14.2. Tunneb peast ja mõistab kaitseväelase töötust ning Eesti hüdni sõnu ja nende tausta. Teab kaitseväge põhiväärtusi.</p>
15.	Lõputest. Kokkuvõtte kursusest ja tagasiside.	2	<p>15.1. Saavutustest viimases tunnis.</p> <p>15.2. Tagasiside lõppenud kursusele ja aus reflektatsioon, kui kasulik kursus mu jaoks oli</p> <p>15.3. Enda edusammude tunnustamine</p> <p>15.4. Edasiste keeleõppesammude läbimõtlemine</p>	<p>15.1. Teab, mida ta on omandanud ning mida on vaja veel harjutada (kuulamine, rääkimine, lugemine, kirjutamine).</p> <p>15.2. Tunnustab ennast edusammude eest ja teab, kuidas ta eesti keele õppe teekond jätkub.</p> <p>15.3. Teab, millised on ta võimalikud valikud riiklike eesti keele tasemeeksamite sooritamisel.</p>

			15.5. Tutvumine riiklike tasemeeksamite võimalustega.	
		Kokku 50 akadeemilist tundi		

Militaarkeelee õpet toetavad keelendid

Selgitus: Ka militaarkeelee õppimisel on vältimatu üldkeelee struktuuridega tutvumine, sest need aitavad mõista olulisi tähendusi ja seoseid (nt *ohtlik* vs *ohutu*, *koristatud* vs *koristamata*). Ilma toetavate keelestruktuuride õppimiseta ei saa keeletaset saavutada, sest seda komponenti ei saa keelest eraldada.

Väljund: Tunneb ära ja saab aru, kui kuuleb või näeb järgmisi keelendeid. Kasutab õpitud grammatilisi vorme lihtsamate ja sagedasemate sõnadega ning teeb veel sageli vigu.

Maht: 12 akadeemilist tundi

Nimisõnad

- Liitsõnad (nt *rühmavanem*, *asukohad*, *jalgsirännak*)
- Tegusõnast vm saadud nimisõna (*jooksMINE*, *korrapidaJA*, *150m kaugUSel*)
- Koht ja suund. Kuhu? Kus? Kust? (*hooneteSSE*; *lõunapausiL*; *jaoS*; *Kus kohaST te saate labidad?*; *lähen sööma*, *tulen söömast*, *igale poole*, *mitte kuskil*, *alla*, *alt*, *otse*, *sinna*) ja selle väljendamine koos tegusõnaga (Kus on? Kus asub? Kuhu sa lähed? Kust sa tuled? Kuhu me liigume? Kust ma leian? Kust ma saan?).
- Seisund. Millesse? Milles? Millest? (*valmisolekusse*, *kaitstes*)
- Rääkimine ja andmine. Kellele? Kellel? Kellelt? (*ütleb teile*; *teeb ülemale ettekande*; *küsi laskurilt*)
- Mitmus (*muudesse kohtadesse*; *jalgadest 1,5m*)
- Nimisõnafraasid (*nende rühma esindusmees*, *tühjade salvede kotti*)

Tegusõnad

- Rääkimine (*ütle*, *räägi*, *küsi laskuri käest*, *vasta*, *tee ettekanne*)
- Sagedasemate tegusõnade vormid (*Millega sa vabal ajal tegeled?*; *Liigute tagasi*; *Kes enda nime ei kuulnud?*)
- Käskimine ja keelamine (*liigu madalalt*, *teete maastikumudelid klassidesse*, *alustada liikumist*, *ärge kasutage seda*, *ei tohi positsiooni reeta*)
- Minevikuvormid (*Kuidas eelmisel reedel läks?*, *ei ole teinud*)

- *ma-* ja *da-*vormide moodustamine sagedasematest verbidest ning sagedasemad kasutused (*saan, pean, võin, tohin, luban, oskan, tahan, meeldib, lähen, on raske*). Nt *lubage minna, on vaja kaasa võtta, ei pidanud tegema, tohib kasutada*)
- Kahesõnalised verbid (nt *võtke kaasa, läks katki, teeb ettekande*)
- Verbilaiendi vorm (*kasutama + mida?, tegelema + millega?, annab + kellele? mida?*)
- Umbisikulised vormid (*moodustatakse, ei kasutata, luba antud*)

Erinevad sõnaliigid

- Militaarsõnavara ja nende vormid (*käsu, jao, väe, kaevame lamades kiirkaeviku*)
- Aeg ja kellaaeg. Mis kell? Millal? Kui kaua? Mitmes? (*viie minuti pärast, kella kahest poole kolmeni, kella kaheks, soojal ajal, detsembris, õhtuni, hommikuti, kaks korda nädalas, kohe, nüüd, algama, lõppema, hilineb, kestma, jõudma*)
- Omadused ja kirjeldamine
  - Omadussõnad, nende vormid ja liited *-ne, -line, -lik, -tu* (*katkine osa, kõige ohutum, samasugused, kindlale objektile*).
  - Omadussõnafraasid (*pane tühjade salvede kotti, kõrgema üksuse ülesanne*)
  - Asjade, kohtade, tunnete ja inimeste kirjeldamine (*erinevus, kummist materjal, seal tegeletakse sellega, kardab minna, tavaliselt ta ärkab vara*)
- Seisund ja olukord (*katki, kadunud, kattematerjal on lahti, samamoodi, läheb päris hästi, on tagatud, on kirjas*)
- Kaassõnad, et kirjeldada:
  - kohta (*kasarmu ees, varustuse küljes*)
  - aega (*pärast ülesande saamist, rünnaku puhul*)
  - millegi tegemise viisi (*ilma abivahendita*)
  - muud (*kaevikute kohta, vastavalt tunniplaanile, Minu poolt on kõik*)
 Muud keelevahendid samade mõistete väljendamiseks (*muruplatsil, Männikul, kadunud, lamades*)
- Loetlemine. Järgarvsõnad ja nende vormid *-l, -le, -s*
  - kuupäevad (*neljandal septembril*)
  - kohad (*esimesele korrusele*)
  - kordumine (*teist korda, järgmistel juhtudel*)
  - objektid (*teine rühm, teises jalaväebrigaadis*)
  - kui liigume oma jutus uue teema juurde (*esimene tegevus on ..., viimane punkt on ...*)
 Muud keelevahendid sarnaste mõistete väljendamiseks (*järjekord, septembri lõpus, eelmine kord, Esiteks*).
- Väiksed sõnad (*kogu, alati, veel, kõik muu*)

Lause

- Küsimused.
  - Kuhu? Milline? Miks? Kuidas? Kui kaugel? jne (*Kuidas kott katki läks? Test 1 veel tegemata?*)
  - Kes? ja Mis? vormid ja nende kasutamine. (*Kellega on au?*)
  - Vastamine (*sest, seal, kadunud, sinna, nii jne*).
- Kogeja ja omaja väljendamine (*Kas teil on küsimusi? Mis relval viga on? Mulle meeldib sport*)
- Reaktsioonid (*Luba antud! Oleneb olukorrast. Las olla! Vahet pole!*)
- Tingimused ja võimalikkus (*kui; juhul, kui; vajadusel, korral, olenevalt maastikust, ei ole võimalik kaitseriivi peale panna*)
- Teemavahetus (*Kolmas teema on .... Nii, eilse laskmise kohta. Ehk siis.*)

Tekstid ja keelekasutusolukorrad

Kuulamine

- õppekorralduse infotunnid ja korralduslikud teadaanded
- sõjaline õpe - instruktori lühikesest jutust endale olulise mõistmine, kui see on tuttavatel teemadel ja instruktor aitab tal mõista. Kuulab pikemaid loenguid etteantud kirjalikke materjale jälgides ja tunneb ära teemavahetused ja tuttavad võtmelaused.
- õppevideod, nt relvaõpe - tuttavatel teemadel on võimalik endale olulist mõista, kui saab pisut kõrvalist abi
- kaassõdurite vestlus vabal ajal (mõistab lihtsaid selgelt häälstatud ütlusi tuttavatel teemadel).

Lugemine

- linnaku plaan ja sildid-viidad
- päevakava
- teated
- õppekava ja ainekavad
- õppematerjalid
- kaardid
- ajateenistust puudutavad veebilehed
- e-õppe keskkond
- vestlus online-grupis

Rääkimine

- Harjutustel (ja testide käigus) käsklustele ja küsimustele vastamine, info vastuvõtmise kinnitamine, selgitavate küsimuste küsimine, koostöö kaassõduritega, käskluste andmine
- Tervitamine, pöördumine, loa palumine
- Harjutustel koostöö kaassõduritega
- Kasarmutoas ja vabal ajal viisakusvestlus kaassõduritega, vestlus tuttavatel teemadel
- Kellelegi kaitsevähelinnakus tee küsimine ja juhatamine
- Abi kutsumine, meditsiinipersonalilt vm abi palumine, olukorra selgitamine

Kirjutamine

- seletuskirjad (vajadusel abi paludes, abimaterjale kasutades)
- kirjalikud testid

Metoodika

Kuulamistekstid toetavate ülesannetega, vestlused rollikaartide abil, sõnavaraõppe laua- ja seltskonnamängud, lühikesed lugemistekstid, vestlusülesanded paaridele ja väikestele gruppidele, tähenduslikud grammatikadrillid jm.

Vahendid

Esimese mooduli ainekava õpetamiseks loodav õppekomplekt tööraamatu ja helifailidega.

Iseseisev õpe

Maht: iga nädal 1 akadeemiline tund, kokku 12 akadeemilist tundi, lisaks ainekava teemade juures toodud mahtudele.

Kaitsevähelinstruktorite toetus kursustele

Soovitav on kaasata keerukamate tehniliste teemade (nr 6–12, aga eriti 9–11) keeleõppesse mitte-keeleõpetajatest kaitsevähelinstruktooreid. Nad saavad muukeelsete ajateenijate eesti keele õpet toetada, selgitades materjali sisu ja väljendite tähendust, kontrollides materjali omandamist.

Hindamine

Hindamine on kursuse ajal kujundav ning kursuse lõpetamisel mitteeristav, mis moodustub kõigist õppeajal saadud hinnangutest. Hindamisaluseks on ülesannete täitmine vastavalt ainekavades sõnastatud standarditele. Kursusejärgne test sisaldab kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskuse mõõtmist. Kõige suurem rõhk on ajateenistusespetsiifiliste kuulamisülesannete mõistmisel: loengu- ja infotunni-teemalisest helifailist (a) info leidmine ja (b) teksti põhisõnumi mõistmine. Lugemisülesanne sisaldab (a) aine- või päevakavast info leidmist ning (b) õppematerjali lõigust („Laskuri maastikuraamat“ vm) info leidmist ja põhisõnumi mõistmist. Kirjutamisülesanne sisaldab ajateenistuses kasutusel oleva seletuskirja nõuetekohast kirjutamist.

Nõrgema grupi ainekava**Ainekursus „Ajateenistuse eesti keel, eel-B1“ (nõrgem grupp, tervikkursuse sihttase: B1.1)**

Soovitav õppematerjal: „Naljaga pooleks“ peatükk 1-5, läbituna valikuliselt.

Ainekava on koostatud õppekomplekti „Naljaga pooleks“ (Mare Kitsnik, Leelo Kingisepp) põhjal. Õppekomplekti, nagu ka käesoleva ainekava sisu lähtub Euroopa keeleõppe raamdokumendist, kuid eriline rõhk on igapäevasel vestlusel ja argiolukordadel.

Jrk nr	Teema	Maht akadeemilistes tundides, õppetöö toimub seminar vormis	Keeleõppe sisu	Standardid
1.	Söök-jook	15	1.1. Söögikoha külastamine 1.2. Toidu teemadel rääkimine 1.3. Oma arvamuse avaldamine 1.4. Fraasid mitmuse nimetavas vormis (<i>erinevad menüüd</i>) 1.5. Liitsõnade moodustamine (<i>lihapirukas</i>) 1.6. Ainsuse osastava vormi moodustamine ja kasutamine (<i>pudel limonaadi; Ma tahan limonaadi; Ma ei joo limonaadi.</i>) 1.7. Käskiv vorm (<i>anna, ära anna, andke, ärge andke</i>).	1.1. Mõistab üldlevinud teavet söögikoha menüüs ja -reklaamis. Küsib söökide koostise, valmistusviisi jm kohta ning saab aru tavalisematest vastustest. 1.2. Suhtleb teenindajaga, et lauda reserveerida, külastuse laadi ja erivajadusi selgitada, tellida jooke ja sööke, mõnda lihtsat probleemi lahendada ning arvet maksta. 1.3. Räägib toidust, söömisest ja toiduvalmistamisest (<i>võib süüa ilma noa ja kahvlita, mikseriga saab asju segada</i>). 1.4. Väljendab oma arvamust ja nõustumist ja mittenõustumist (Mulle tundub, et..., Kahtlane, ei usu!). 1.5. Mõistab ja kasutab neid väljendeid, sõnu ja grammatilisi vorme kontekstis.
2.	Igapäevaelu probleemid ja palved	15	2.1. Inimestega rääkimine, nende kõnetamine, millegi palumine ja palvele vastamine, ettepanekute tegemine, millegi selgitamine ja vabandamine 2.2. Igapäevaprobleemide selgitamine ja lahendamine	2.1. Räägib inimestega, et selgitada ja lahendada igapäevaseid probleeme ja vajadusi (<i>Te olete mu parkimiskoha võtnud. Kas saaksite oma auto palun mujale parkida?</i>). Teeb ettepanekuid. Palub viisakalt abi. Reageerin sobival palvele. 2.2. Räägib inimestevahelisest suhtlemisest, millegi andmisest ja saamisest (<i>Ta ütles, et...; Kuulsin talt, et ...; Laenasin talle raha</i>). Iseloomustan inimest ja ta olukorda (<i>Talle meeldib süüa teha. Poistel on kiire. Mul on keskeakriis</i>).

			<p>2.3. Kuuldule reageerimine</p> <p>2.4. Täiendõppes osalemine</p> <p>2.5. <i>Kellele? Kellel? Kellelt?</i> vormide moodustamine</p> <p>2.5.1. inimesed meie elus (<i>tütrelle, töökaaslastel, Priit Kaselt</i>)</p> <p>2.5.2. Isikulised asesõnad (<i>mulle, sul, nendelt</i> jne)</p> <p>2.6. <i>Kellele? Kellel? Kellelt?</i> vormide kasutamine</p> <p>2.6.1. Rääkimine (<i>ütleva, kuulma, paluma, nõu andma, luba küsima</i>)</p> <p>2.6.2. Andmine (<i>andma, saama, kinkima, laenama</i>)</p> <p>2.6.3. Inimese iseloomustamine (<i>talle meeldib, tal on, talt tasub küsida</i>)</p> <p>2.7. <i>Mis mul on? Mida ma tunnen?</i> Millegi kogemine ja omamine. (<i>Mul on vend. Mul on igav. Minu vend. Abikaasadel peaksid olema ühised harrastused</i>)</p>	<p>2.3. Reageerib kuuldule. Väljendan üllatust, rõõmu, kurbust, huvi ja ükskõiksust. Reageerin neile emotsioonidele (<i>Siis on hästi! Ma siis ei sega</i>).</p> <p>2.4. Saab aru kursusi ja koolitusi puudutavast kirjalikust ja suulisest infost. Küsib küsimusi kooli ja koolituse kohta.</p> <p>2.5. Mõistab ja kasutab neid väljendeid, sõnu ja grammatilisi vorme kontekstis.</p>
--	--	--	---	---

3.	Külaskäimine, tähtpäevade tähistamine ja vaba aeg	15	<p>3.1. <i>Mida ma eile tegin?</i> Tegusõnade kasutamine minevikuvormis (<i>i</i>-minevik)</p> <p>3.2. Pühade ja tähtpäevade tähistamine Eestis</p> <p>3.3. Külaskäigud</p> <p>3.4. Vaba aja sisustamise viisid, meelelahutusteenused ning nende kuulutused</p> <p>3.5. Arvamuse avaldamine</p> <p>3.6. Küsimused (<i>Mis päeval? Kui tihti?</i> jne).</p> <p>3.7. Küsisõnade <i>kes?</i> ja <i>mis?</i> vormid ja nende kasutamine</p> <p>3.8. Järgarvsõnad (<i>esimene, esimeses, esimesena</i>)</p> <p>3.9. Inimese tunded ja seisundid (omadussõnad nagu <i>energiline, väsinud</i> jne)</p>	<p>3.1. Räägib minevikusündmustest, kasutades <i>i</i>-lihtminevikku.</p> <p>3.2. Kirjeldan Eestis olulisi pühasid ja tähtpäevi ning nende tähistamise tavaid.</p> <p>3.3. Räägib külaskäikudest ja pidudest ning nende korraldamisest.</p> <p>3.4. Toimin ja suhtlen külaskäikudel ja tähtpäevadel ettetulevates tüüpolukordades (nt jõuluõhtusöök, soolaleivapidu, saabumine, kingituse üleandmine).</p> <p>3.5. Önnitlen inimesi erinevate sündmuste puhul, soovin päevakohaseid soovide. Oskan anda kingitusi ja teha komplimente ning neid vastu võtta.</p> <p>3.6. Mõistab vabaajateenuste ja kultuurisündmuste reklaami ja kuulutusi.</p> <p>3.7. Kirjeldan tähtpäevade ja vaba aja veetmisega seotud sündmusi ja saadud elamusi.</p> <p>3.8. Avaldan oma arvamust (<i>Las ma mõtlen, Raske öelda</i>)</p> <p>3.9. Mõistab ja kasutab neid väljendeid, sõnu ja grammatilisi vorme kontekstis.</p>
4.	Mis juhtus?	15	<p>4.1. Igapäevaelu seigad ja seiklused</p> <p>4.2. Olmeprobleemid ja äpardused (nt reisides, tehnikat kasutades, aega planeerides), lahendused</p> <p>4.3. Loo jutustamine, kuulnud loole reageerimine</p>	<p>4.1. Igapäevastes olukordades (nt <i>politseinik ütles, et sõitsin liiga kiiresti</i>) suhtlen, reageerin ja väljendan oma tundeid, selgitan ja lahendan.</p> <p>4.2. Räägib ja jutustan oma juhtumistest ja kogemustest ning sellest, mida siis tegin (nt <i>alguses, siis, lõpuks</i>).</p> <p>4.3. Teiste lugusid kuulates reageerin ja väljendan oma tundeid ja mõtteid (<i>Jube küll! Sul tõesti vedas!</i>).</p> <p>4.4. Mõistab ja kasutab neid väljendeid, sõnu ja grammatilisi vorme kontekstis.</p>

			<p>4.4. Igapäevased esemed, mida endaga kaasas kanname (nt <i>juhiluba, võti</i>)</p> <p>4.5. Lihtminevik: erinevad tegusõnad jaatavas ja eitavas vormis (<i>si</i>-minevik)</p> <p>4.6. Ainsuse omastava ja osastava käände kasutamine (<i>Ma lugesin raamatut. Ma lugesin raamatu läbi. Ma ei ostanud raamatut.</i>)</p>	
5.	Tutvused ja kokkusaamised	10	<p>5.1. Kus ma käin? (<i>lahedal peol, rahvarohkes poes, veebis</i>). Reised, sõidud ja käigud (<i>lähen trenni, buss jõuab lennujaama, lähen maha</i>)</p> <p>5.2. Inimestega tutvumine ja sellest jutustamine</p> <p>5.3. Inimeste ja nende käitumise kirjeldamine</p> <p>5.4. Millised on eestlased võrreldes minu kultuuriga?</p> <p>5.5. Nõustumise ja mittenõustumise väljendamine</p> <p>5.6. Kuhu sa lähed? Kus sa oled? Kust sa tuled? (pikale <i>koosolekule, selles mugavas bussis, laialt maanteelt</i>)</p> <p>5.7. Tegusõnade <i>minema</i> ja <i>käima</i> laiend (<i>lähen poodi, käin poes</i>)</p>	<p>5.1. Räägib erinevatest kohtadest, neis käimisest, sinna minemisest, seal suhtlemisest (<i>Ära karda üksi pidudele minna! Veebis võib kohata huvitavaid inimesi.</i>)</p> <p>5.2. Oskab tutvusi luua (nt vestluse alustamine, endast rääkimine, kokkusaamise kokku leppimine).</p> <p>5.3. Kirjeldab olukorda, kus ja kuidas uue inimesega tutvus, mida keegi ütles, mida tegid, mida tundsid ja mõtlesid.</p> <p>5.4. Kirjeldab inimesi (välimus, iseloomuomadused, käitumine olukorras).</p> <p>5.5. Väljendab nõustumist ja mittenõustumist (<i>Kas sulle meeldib kohalikul turul käia? - Sõltub tujust! Kindlasti mitte!</i>)</p> <p>5.6. Mõistab ja kasutab neid väljendeid, sõnu ja grammatilisi vorme kontekstis.</p>

			<p>5.8. Omadussõnad, millega saab kohti iseloomustada (<i>vajalikul koosolekul, seal on igav</i>)</p> <p>5.9. Rääkimist ja suhtlemisolukordi kirjeldav sõnavara (<i>rääkis enda kohta; tegi ettepaneku; Mida ta vastas?</i>)</p>	
		Kokku 70 akadeemilist tundi		

Mooduli „Ajateenistuse ellujäämisekeel (B1.1)” teemad ja õpiväljundid

Jrk nr	Teema	Maht akadeemilistes tundides, õppetöö toimub seminari vormis	Keeleõppe sisu	Standard
1.	Kes sa oled ja kust sa tuled?	2	1.1. Enda tutvustamine ja tutvumise viisakusväljendid	<p>1.1. Tutvustab end ülematele (jagu, rühm, auaste jm) ja kaaslastele (nimi, vanus, päritolu, haridus, huvid, plaanid jm).</p> <p>1.2. Esitab kaaslastele küsimusi samades valdkondades.</p>

			<p>1.2. Endast rääkimine ja kaaslastega tutvumine.</p> <p>1.3. Reaktsioonid kaaslaste jutule (üllatus, kaasa elamine jm)</p>	<p>1.3. Elab kaaslaste jutule kaasa ja mõistab emotsioonide väljendust (<i>Väga lahe! Päriselt? kulnud tõusid üles</i>)</p>
2.	Kuidas ma ajateenistuses eesti keelega hakkama saan?	1	<p>2.1. Kuidas saan ajateenistuses keeleliselt hakkama? Keelelised raskused ajateenistuses ja nendega seotud emotsioonid.</p> <p>2.2. Kust ja kuidas võiksin saada tuge?</p> <p>2.3. Minu eesti keele õppe teekond enne ajateenistust, selle ajal ning ka pärast seda. Milline eesti keele õppija ma tahan ajateenistuses olla?</p>	<p>2.1. Teab, milline on teise keelses keskkonnas õppimise teekond ja selle väljakutsed.</p> <p>2.2. Praktiseerib eesti keelt julgelt ja palub kaassõdurilt keeleabi.</p> <p>2.3. Õpib eesti keelt õppematerjale ja telefonirakendusi kasutades.</p> <p>2.4. Kasutab eesti keeles toimetulekuks toetavaid strateegiaid (nt küsib õppematerjali ette, tutvub õppematerjaliga enne tundi, paneb uued väljendid kirja ja kordab neid)</p>
3.	Kaitseväelinnak ja mida siin leida on?	2	<p>3.1. Kohad ja sildid kaitseväelinnaku sise- ja välisruumi.</p> <p>3.2. Kus miski asub?</p> <p>3.3. Mida neis kohtades teha saab?</p> <p>3.4. Millal ja kus neis kohtades viibida võin?</p> <p>3.5. Kellega seal kokku puutun?</p> <p>3.6. Kuhu külalised võivad tulla?</p>	<p>3.1. Kirjeldab kaitseväelinnakut ning olulisi kohti, hooneid, siseruume ja silte-viitu (riviplats, spordirajatised, söökla, relvaruum, kiosk, kasarmu) ning nende asukohti.</p> <p>3.2. Küsib ja juhatab teed.</p> <p>3.3. Räägib, mida nendest kohtades tehakse ja keda seal kohtan ja millega seal tegelevad.</p> <p>3.4. Kirjeldan, millal võin kus olla, midagi teha ja külalisi kaasa võtta.</p>
4.	Kaitseväge ja keda siit leida on?	4	<p>4.1. Kaitseväge ülesanne ja struktuur</p> <p>4.2. Erialade ja üksuste tutvustused</p> <p>4.3. Ülemate ja instruktorite auastmed, ametijärgud ning teenistusülesanded</p> <p>4.4. Eri rollides tugipersonal</p> <p>4.5. Pöördumised eri auastmete poole</p>	<p>4.1. Ütleb, mis on kaitseväge peamine ülesanne ja mis on kaitseväge ja diviisi tähtsamad väeliigid ja struktuuriüksused.</p> <p>4.2. Kirjeldan ajateenistuse väljaõppetsükli etappe, kursusi (nt <i>SBK, AJEK</i>), ajalist järjestust ja mida seal õpitakse.</p> <p>4.3. Kirjeldan, mis erialade, ametite ja järkude esindajaid võin kaitseväes kohata ja millega nad tegelevad. Räägib muljeid neist ja nendega õppimisest.</p> <p>4.4. Tunneb auastmeid ning pöördun õigesti auastme kandja poole.</p>

			<p>4.6. Minu ja teiste inimeste teekonnad ajateenistuses, kaitseväes</p> <p>4.7. Sõduritele viitamine õppe- jm situatsioonides, sõltuvalt toimingutest ja vajadustest (nt <i>need, kellel on eksam sooritatud; nende rühma esindusmees</i>)</p>	<p>4.5. Kirjeldan inimest (välimus, iseloom, mis talle meeldib ja ei meeldi, mida ta teeb või tegi).</p> <p>4.6. Saab aru, kui ülema instruksioonid puudutavad mind.</p>
5.	Mida me sel nädalal teeme?	5	<p>5.1. Ajateenistuse päevakava ja -sündmused. Korralduslikest plaanidest rääkimine. Missugusele ülesandele ma lähen ja kuidas pean selleks valmistuma?</p> <p>5.2. Meie elukorraldus ajateenistuses ning sisekorra eeskiri. Vaba aeg ja linnaluba. Sport ja treeningkogemused.</p>	<p>5.1. Mõistab üldjoontes korralduslike selgitusi, mis käivad päevakava, eesootavate tundide, testide ja sündmuste kohta (<i>millal pean kus olema, mida kaasa võtma, kui kaua tegevus kestab, mis on tegevuse eesmärk ja millega pean arvestama</i>). Leian päeva- ja nädalakavast vajaliku info üles. Küsib täpsustavaid küsimusi ja lepin plaane kokku.</p> <p>5.2. Jutustan eluolust väeosas (ülesanded, reeglid, ruumid, vaba aja tegevused, linnaloal käimine) ja oma kogemusest nendega (mis meeldib, mis mitte, mis on kerge, mis raske, emotsioonid)</p> <p>5.3. Nimetab oma ülesandeid sisekorra eeskirjast (nt puhtus, korrashoid)</p> <p>5.4. Küsib õiges olukorras luba.</p> <p>5.5. Mõistab ülema lihtsat ülevaadet ja tagasisidet viimase väljaõppe kohta (<i>Saite normaalselt hakkama</i>).</p> <p>5.6. Kirjeldab enda üksuse viimase aja tegemisi.</p>
6.	Mida me ajateenistuses õpime?	3	<p>6.1. Ülevaade eri liiki väljaõppe formaatidest (õppekorralduse infotunnid, loengud, rivitunnid, metsalaagrid, rännakud, testid jne).</p> <p>6.2. Teavitustundide ja testide sisu ning korralduse kohta.</p>	<p>6.1. Saab aru, kuidas väljaõppe on igapäevaselt korraldatud ja mida temalt oodatakse.</p> <p>6.2. Kirjeldab, milles väljaõppe ja selle eri osad seisnevad (<i>väljaõppe, ülesande täitmisel, harjutus, eesmärk</i>).</p> <p>6.3. Leiab õppe- ja ainekavast endale vajaliku koha ja info üles (nt mõistab kavade struktuuri, olulisemate moodulite, õppeainete ja teemade nimetusi, mahtusid, meetodeid hindamise baasinfot ja lühendeid).</p>

				<p>6.4. Saab aru, mida õppeaines hinnatakse ja kuidas hindamine korraldatud on.</p> <p>6.5. Teab, kust saada oma küsimustele vastused.</p>
7.	Varustus, söök ja olmetingimused.	4	<p>7.1. Mida on vaja selga panna ja kaasa võtta? Ilma ja oludega toimetulekuks sobiv riietus ja varustus. Kuidas kannab erinevaid varustuselemente?</p> <p>7.2. Varustuse pakkimine, kasutamine ja hooldus.</p> <p>7.3. Kust saan erinevat varustust ja vahendeid? Kelle käest, millal ja kuidas? Olme, varustuse ja söögiga seotud takistused ja lahendused. Seletuskirjad.</p> <p>7.4. Ajateenistuses olemise tingimustest rääkimine.</p>	<p>7.1. Räägib olmevarustuse komponentidest (nt rakmed ja seljakott ning nende osad), kuidas neid kantakse ja pakitakse ning mida nendega tehakse. Mõistab juhiseid ilmale ja maastikule vastava riietuse ja varustuse kohta.</p> <p>7.2. Lahendan lihtsaid olme ja varustusega seotud probleeme. Kirjeldan varustuse seisukorda.</p> <p>7.3. Mõistab söögikordadega seotud infot. Takistuste korral (nt ei saanud kuivtoidupakki) selgitan, mida vajan, ja lahendan olukorra.</p> <p>7.4. Kirjutan vajaduse korral abi küsides seletuskirju (<i>kirjelda, seleta, põhjenda</i>).</p> <p>7.5. Kirjeldan, mis mulle ajateenistuses olemise juures meeldib ja mis tekitab ebamugavust (elamistingimused, hügieenitingimused, menüü ja söögi kvaliteet, ajajuhtimine, väsimus ja stress, eemalolek pere ja sõprade juurest).</p>
8.	Ajateenistuse kogukond	4	<p>8.1. Vaba aja veetmine kaitseväelinnaku</p> <p>8.2. Sinu kaasajateenijad ja kasarmu eluruumi dünaamika</p> <p>8.3. Sõprussuhted ja väljakutsed, sh keele pinnalt</p> <p>8.4. Kodustega suhtlemine ja kodus ootavad teemad</p>	<p>8.1. Kirjeldab, millised vaba aja veetmise kohad ja viisid kaitseväelinnakus on.</p> <p>8.2. Loob ajateenijate vaba aja veetmise juures tutvusi ja peab viisakusvestlust.</p> <p>8.3. Räägib, kuidas kaaslastega tuba jagan ning kuidas meie suhtlemine välja näeb, sh sõprussuhted.</p> <p>8.4. Räägib toakaaslastega elukorralduse kokkulepetest toas (nt teineteisega arvestamine, isiklik ruum, ajakava).</p> <p>8.5. Nimetab väljakutseid, mis kaaslastega tuba jagades mind häirivad ja teeb ettepaneku olukorra parandamiseks.</p> <p>8.6. Räägib, kuidas hoian ühendust kodustega.</p> <p>8.7. Räägib, mis on kodus eesootavad teemad (nt kooli- või töötlemine, tsiviililuga kohanemine, muutuvad suhted).</p>
9.	Relvaõpe ja ohutuseeskirjad	5	<p>9.1. Relvakasutamise õppe ja ohutuse tagamise peamised tegevused.</p>	<p>9.1. Mõistab relvakasutamise ohutuse nõudeid ja instruksioone.</p>

			<p>9.2. Sõduri tulekaart ja maa-ala jälgimine.</p> <p>9.3. Tagasiside</p>	<p>9.2. Mõistab relvakasutamise õppe instruksioone (nt seisangud, liikumisviisid, tuleliigid, laskeasendid, käsklused „Seis“, „Katan“ jne). Kinnitan, et olen juhiseid aru saanud.</p> <p>9.3. Mõistab sõduri tulekaardi koostamise ja kasutamise ning vahemaa määramise instruksioone (<i>joon, nool, piir</i>).</p> <p>9.4. Mõistab maa-ala jälgimise instruksioone.</p> <p>9.5. Palub selgitust, kui ma millestki aru ei saa.</p> <p>9.6. Vastab ülema ja kaassõdurite tüüpiküsimustele.</p> <p>9.7. Mõistab tagasisidet ja vastab sellele.</p>
10.	Rivitund	2	<p>10.1. Rivitunni võtete selgitus</p> <p>10.2. Riviharjutus</p> <p>10.3. Tagasiside</p>	<p>10.1. Saab aru rivivõtete selgitustest.</p> <p>10.2. Saab aru rivikäsklustest (nt <i>võtke vasakusse viirgu, ühtne viirg, otse</i>)</p> <p>10.3. Vastab ja pöördun nõuetekohaseid fraase ja lauseid kasutades (nt <i>Lubage pöörduda! Luba antud!</i>).</p> <p>10.4. Palub selgitust, kui ma millestki aru ei saa (<i>Kas saite aru? Kas on küsimusi? Küsimus!</i>).</p> <p>10.5. Mõistab tagasisidet ja vastab sellele (<i>Selge!</i>).</p>
11.	Metsalaager ja ajateenistuse muljed	4	<p>11.1. Metsalaagri sisu, korraldus ja kord.</p> <p>11.2. Metsalaagri ja üldisemalt ajateenistuse muljed.</p>	<p>11.1. Saab aru tüüpilisest infost ja juhistest, mida metsalaagri ja rännakuga seoses kuulen ja loen:</p> <p>11.1.1. Õppuse formaat (nt täisvarustuses rännak);</p> <p>11.1.2. Õppuse eesmärgid ja tegevuskava;</p> <p>11.1.3. Õppuse korraldus;</p> <p>11.1.4. kord ja reeglid;</p> <p>11.1.5. Õppuseks valmistumise instruksioonid, sh varustuse pakkimine;</p> <p>11.1.6. ülesannete instruksioonid (<i>rännakul, patrulli ülem, rajame vaatlusposti</i>);</p> <p>11.1.7. individuaalsete välioskuste instruksioonid (nt priimuse ja tööriistade kasutamine, kaartide lugemine).</p> <p>11.2. Selgitab, kui tal on mõni probleem, küsib küsimusi.</p> <p>11.3. Saab õppuse käigus aru tüüpilistest juhistest, sh laagri ülesehitamine, varustus ja selle hooldamine, sidevahendid ja infovahetuse korraldamine, toiduvalmistamine, magamine.</p>

				<p>11.4. Annab tavalist teavet teistele üksuste liikmetele ja vastab küsimustele.</p> <p>11.5. Saab aru tavalisematest asjadest, mida kaasajateenijad talle ütlevad, ning vastab neile (nt üksteise toetamine, ülesannete ja vastutuste jagamine, stress, väsimus, julgustamine).</p> <p>11.6. Jutustab mõnest põnevast kogemusest, huvitavast ja naljakast juhtumisest, väljakutseid ja õppetunnist, mida sain. Nt varustuse segadus, toiduvalmistamise katsumused, täpsuslaskmise tehnikad, välitingimustes elamise kogemus, öised valvepostid, uued oskused, vastupidavamaks saamine vm (<i>See metsavemp oli päris tore. Nad leidsid motivatsiooni</i>).</p>
12.	Ilm ja keskkond	3	<p>12.1. Maastikutüüpide kasutamine, nähtavus jm olud, seotud metsalaagri ja rännakuga.</p> <p>12.2. Ümbruse ja inimeste kirjeldamine.</p>	<p>12.1. Kirjeldab maastikku ja ümbrust (puud, taimed, ehitised, muud objektid) ja vahemaid ning seda, mis kus toimub (<i>hall vanem auto peatus, sees on musta jopega mees</i>).</p> <p>12.2. Saab aru instruksioonidest, mida seoses ilma ja keskkonnaga kuuleb ja loen.</p>
13.	Tervis ja inimese keha	5	<p>13.1. Inimese kehaosad ja organid, füüsilise tervise mured, haavata saamine, õnnetused, esmaabi andmine ja saamine.</p> <p>13.2. Toimetulek psühholoogiliste ja sotsiaalsete väljakutsetega.</p>	<p>13.1. Nimetab inimesi kehaosi ja organeid.</p> <p>13.2. Kirjeldab füüsilisi kaebusi (nt <i>saabas hõõrub enesetunne, pearinglus, vigastused</i>).</p> <p>13.3. Õnnetuse korral kutsub abi, kirjeldan, mis juhtus. Vastab meediku küsimustele.</p> <p>13.4. Nimetab esmaabikomplekti vahendeid ja nende peamisi kasutusi. Räägib esmaabitegevustest.</p> <p>13.5. Pöördub abi saamiseks sotsiaaltöötaja, psühholoogi või kaplani poole.</p>
14.	Eestimaa – mida siin saab ja on vaja kaitsta?	4	<p>14.1. Kaitsetahe</p> <p>14.2. Ajaloolised, kultuurilised, identiteediga seotud ning emotsionaalsed põhjused, miks Eesti inimesed Eestit armastavad ja väärtustavad</p> <p>14.3. Kaitsevälase töötus, Eesti hümn, isamaaluule, film vm</p>	<p>14.1. Jutustan, miks Eesti inimesed Eestit armastavad ja väärtustavad. Selgitan, miks vaadatud filmis (nt „Nimed marmortahvlil“) tegelaskujud Eestit ja selle kaitsmist tähtsaks peavad.</p> <p>14.2. Tunneb peast ja mõistab kaitsevälase töötust ning Eesti hümn sõnu ja nende tausta. Teab kaitseväge põhiväärtusi.</p>

			(nt Juhan Liivi isamaaluule, film „Nimed marmortahvil“)	
15.	Lõputest. Kokkuvõtte kursusest ja tagasiside	2	15.1. Viimases tunnis toimub saavutustest. 15.2. Tagasivaade lõppenud kursusele ja aus reflektatsioon, kui kasulik kursus õppija jaoks oli 15.3. Enda edusammude tunnustamine 15.4. Edasiste keeleõppesammude läbimõtlemine 15.5. Tutvumine riiklike tasemeeksamite võimalustega	15.1. Teab, mida kasulikku ta sellelt kursuselt enda jaoks õppis ning mida tal on veel vaja omandada. Tunnustab ennast edusammude eest ja teab, kuidas minu eesti keele õppe teekond jätkub. 15.2. Teab, millised on ta võimalikud valikud riiklike eesti keele tasemeeksamite sooritamisel.
		Kokku 50 akadeemilist tundi		

Militaarkeele õpet toetavad keelendid

Selgitus:	Ka militaarkeele õppimisel on vältimatu üldkeele struktuuridega tutvumine, sest need aitavad mõista olulisi tähendusi ja seoseid (nt <i>ohulik</i> vs <i>ohutu</i> , <i>koristatud</i> vs <i>koristamata</i>). Ilma toetavate keelestruktuuride õppimiseta ei saa keeletaset saavutada, sest seda komponenti ei saa keelest eraldada.
Väljund:	Tunneb ära ja saab aru, kui kuuleb või näeb järgmisi keelendeid. Kasutab õpitud grammatilisi vorme lihtsamate ja sagedasemate sõnadega ning teeb veel sageli vigu.
Maht:	12 akadeemilist tundi

Nimisõnad

- Liitsõnad (nt *rühmavanem, asukohad, jalgsirännak*)
- Tegusõnast vm saadud nimisõna (*jooksMINE, korrapidaJA, 150m kaugUSEl*)
- Koht ja suund. Kuhu? Kus? Kust? (*hooneteSSE; lõunapausil; jaoS; Kus kohaST te saate labidad?; lähen sööma, tulen söömast, igale poole, mitte kuskil, alla, alt, otse, sinna*) ja selle väljendamine koos tegusõnaga (Kus on? Kus asub? Kuhu sa lähed? Kust sa tuled? Kuhu me liigume? Kust ma leian? Kust ma saan?).
- Seisund. Millesse? Milles? Millest? (*valmisolekusse, kaitses*)
- Rääkimine ja andmine. Kellele? Kellel? Kellelt? (*ütleb teile; teeb ülemale ettekande; küsige laskurilt*)
- Mitmus (*muudesse kohtadesse; jalgadest 1,5m*)
- Nimisõnafraasid (*nende rühma esindusmees, tühjade salvede kotti*)

Tegusõnad

- Rääkimine (*ütle, räägi, küsige laskuri käest, vasta, tee ettekanne*)
- Sagedasemate tegusõnade vormid (*Millega sa vabal ajal tegeled?; Liigute tagasi; Kes enda nime ei kuulnud?*)
- Käskimine ja keelamine (*liigu madalalt, teete maastikumudelid klassidesse, alustada liikumist, ärge kasutage seda, ei tohi positsiooni reeta*)
- Minevikuvormid (*Kuidas eelmisel reedel läks?, ei ole teinud*)
- *ma-* ja *da-*vormide moodustamine sagedasematest verbidest ning sagedasemad kasutused (*saan, pean, võin, tohin, luban, oskan, tahan, meeldib, lähen, on raske*). Nt *lubage minna, on vaja kaasa võtta, ei pidanud tegema, tohib kasutada*)
- Kahesõnalised verbid (nt *võtke kaasa, läks katki, teeb ettekande*)
- Verbilaiendi vorm (*kasutama + mida?, tegelema + millega?, annab + kellele? mida?*)
- Umbisikulised vormid (*moodustatakse, ei kasutata, luba antud*)
- *v-, tav-, nud-, tud-*vormid (*200m kaugusel asuv, valvatav üksus, ülesande määranud üksus, relv on suunatud*)
- *mata-*vorm (*need, kellel on eksam tegemata*)
- Tingiv verbivorm *-ks* (*kui igal laskuril oleks 3-4kordse suurendusega sihik; Jälgi, et ohuala oleks puhas*)
- Kestev tegevus (*ülesannet täites, vastase ilmumisel*)
- Lõpetatud, tulemuslik tegevus (*tehke see ära, peaks olema määratud*)

Erinevad sõnaliigid

- Militaarsõnavara ja nende vormid (*käsu, jao, väe, kaevame lamades kiirkaeviku*)
- Aeg ja kellaaeg. Mis kell? Millal? Kui kaua? Mitmes? (*viie minuti pärast, kella kahest poole kolmeni, kella kaheks, soojal ajal, detsembris, õhtuni, hommikuti, kaks korda nädalas, kohe, nüüd, algama, lõppema, hilinema, kestma, jõudma*)
- Omadused ja kirjeldamine
  - Omadussõnad, nende vormid ja liited *-ne, -line, -lik, -tu* (*katkine osa, kõige ohutum, samasugused, kindlale objektile*).

- Omadussõnafraasid (*pane tühjade salvede kotti, kõrgema üksuse ülesanne*)
- Asjade, kohtade, tunnete ja inimeste kirjeldamine (*erinevus, kummist materjal, seal tegeletakse sellega, kardab minna, tavaliselt ta ärkab vara*)
- Seisund ja olukord (*katki, kadunud, kattermaterjal on lahti, samamoodi, läheb päris hästi, on tagatud, on kirjas*)
- Kaassõnad, et kirjeldada:
  - kohta (*kasarmu ees, varustuse küljes*)
  - aega (*pärast ülesande saamist, rünnaku puhul*)
  - millegi tegemise viisi (*ilma abivahendita*)
  - muud (*kaevikute kohta, vastavalt tunniplaanile, Minu poolt on kõik*)
 Muud keelevahendid samade mõistete väljendamiseks (*muruplatsil, Männikul, kadunud, lamades*)
- Hulga fraasid (*maakaitstes on 20 000 meest, kolm head asja*)
- Loetlemine. Järgarvsõnad ja nende vormid *-l, -le, -s*
  - kuupäevad (*neljandal septembril*)
  - kohad (*esimesele korrusele*)
  - kordumine (*teist korda, järgmistel juhtudel*)
  - objektid (*teine rühm, teises jalaväebrigaadis*)
  - kui liigume oma jutus uue teema juurde (*esimene tegevus on ..., viimane punkt on ...*)
 Muud keelevahendid sarnaste mõistete väljendamiseks (*järgkord, septembri lõpus, eelmine kord, Esiteks*).
- Väiksed sõnad (*kogu, alati, veel, kõik muu*)

Lause

- Küsimused.
  - Kuhu? Milline? Miks? Kuidas? Kui kaugel? jne (*Kuidas kott katki läks? Test 1 veel tegemata?*)
  - Kes? ja Mis? vormid ja nende kasutamine. (*Kellega on au?*)
  - Vastamine (*sest, seal, kadunud, sinna, nii jne*).
- Kogeda ja omada (*Kas teil on küsimusi? Mis relval viga on? Mulle meeldib sport*)
- Reaktsioonid (*Luba antud! Oleneb olukorrast. Las olla! Vahet pole!*)
- Tingimused ja võimalikkus (*kui; juhul, kui; vajadusel, korral, olenevalt maastikust, ei ole võimalik kaitseriivi peale panna*)
- Liitlause ja osalused (*Need, kes sooritasid eksami, Masinad, mida te kasutasite. Sõdur kontrollib, et tal on side üksusega*)
- Suhted (*koosneb, kellad näitavad ühte aega, erinevus*)
- Teemavahetus (*Kolmas teema on .... Nii, eilse laskmise kohta. Ehk siis.*)

Tekstid ja keelekasutusolukorrad

Kuulamine

- õppekorralduse infotunnid ja korralduslikud teadaanded
- sõjaline õpe - instruktori lühikesest jutust endale olulise mõistmine, kui see on tuttavalt teemal ja instruktor aitab tal mõista. Kuulab pikemaid loenguid etteabtud kirjalikke materjale jälgides ja tunneb ära teemavahetused ja tuttavad võtmelaused.
- õppevideod, nt relvaõpe - tuttavalt teemal on võimalik endale olulist mõista, kui saab pisut kõrvalist abi
- kaassõdurite vestlus vabal ajal (mõistab lihtsaid selgelt häälstatud ütlosti tuttavalt teemal).

Lugemine

- linnaku plaan ja sildid-viidad
- päevakava
- teated
- õppekava ja ainekavad
- õppematerjalid
- kaardid
- ajateenistust puudutavad veebilehed
- e-õppe keskkond
- vestlus online-grupis

Rääkimine

- Harjutustel (ja testide käigus) käsklustele ja küsimustele vastamine, info vastuvõtmise kinnitamine, selgitavate küsimuste küsimine, koostöö kaassõduritega, käskluste andmine
- Tervitamine, pöördumine, loa palumine
- Harjutustel koostöö kaassõduritega
- Kasarmutoas ja vabal ajal viisakusvestlus kaassõduritega, vestlus tuttavalt teemal
- Kaitsevaelinnakus tee küsimine ja juhataamine
- Abi kutsumine, meditsiinipersonalilt vm abi palumine, olukorra selgitamine

Kirjutamine

- seletuskirjad (vajadusel abi paludes, abimaterjale kasutades)
- kirjalikud testid

Metoodika

Kuulamistekstid toetavate ülesannetega, vestlused rollikaartide abil, sõnavaraõppe laua- ja seltskonnamängud, lühikesed lugemistekstid, vestlusülesanded paaridele ja väikestele gruppidele, tähenduslikud grammatikadrillid jm.

Vahendid

Esimese ainekava õpetamiseks loodav õppekomplekt tööraamatu ja helifailidega.

Iseseisev õpe

Maht: iga nädal 1 akadeemiline tund, kokku 12 akadeemilist tundi, lisaks ainekava teemade juures toodud mahtudele.

Kaitseväeinstruktorite toetus kursustele

Soovitav on kaasata keerukamate tehniliste teemade (nr 6–12, aga eriti 9–11) keeleõppesse mitte-keeleõpetajatest kaitseväeinstruktoreid. Nad saavad muukeelsete ajateenijate eesti keele õpet toetada, selgitades materjali sisu ja väljendite tähendust, kontrollides materjali omandamist.

Hindamine

Hindamine on kursuse ajal kujundav ning kursuse lõpetamisel mitteeristav, mis moodustub kõigist õppeajal saadud hinnangutest. Hindamisaluseks on ülesannete täitmine vastavalt ainekavades sõnastatud standarditele. Kursusejärgne test sisaldab kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskuse mõõtmist. Kõige suurem rõhk on ajateenistusespetsiifiliste kuulamisülesannete mõistmisel: loengu- ja infotunni-teemalisest helifailist (a) info leidmine ja (b) teksti põhisõnumi mõistmine. Lugemisülesanne sisaldab (a) aine- või päevakavast info leidmist ning (b) õppematerjali lõigust („Laskuri maastikuraamat“ vm) info leidmist ja põhisõnumi mõistmist. Kirjutamisülesanne sisaldab ajateenistuses kasutusel oleva seletuskirja nõuetekohast kirjutamist.

Tugevama grupi ainekava

Ainekursus „Ajateenistuse eesti keel, eel-B1“ (tugevam grupp, tervikkursuse sihttase: B1.2)

Moodul 2 „Eesti keele jätkukursus (B1.2)“

Jrk nr	Teema	Maht akadeemilistes tundides, õppetöö toimub seminarivormis	Keeleõppe sisu	Standardid
1.	Söök-jook	10	<ul style="list-style-type: none"> a. Söögikoha külastamine b. Toidu teemadel rääkimine, sh toitude kirjeldamine, tervislikust toitumisest rääkimine c. Toidu ja selle valmistamisega seotud probleemid d. Oma arvamuse avaldamine e. Fraasid mitmuse nimetavas vormis (<i>erinevad menüüd</i>) f. Liitsõnade moodustamine (<i>lihapiirukas</i>) g. Ainsuse osastava vormi moodustamine ja kasutamine (<i>pudel limonaadi; Ma tahan limonaadi; Ma ei joo limonaadi.</i>) h. Käskiv vorm (<i>anna, ära anna, andke, ärge andke</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. Mõistab üldlevinud teavet söögikoha menüüs ja reklaamis. Küsib söökide koostise, valmistusviisi jm kohta ning saab aru tavalisematest vastustest. 1.2. Suhtleb teenindajaga, et lauda reserveerida, külastuse laadi ja erivajadusi selgitada, tellida jooke ja sööke, probleeme lahendada ning arvet maksta. 1.3. Räägib toidust, söömisest ja toiduvalmistamisest (<i>võib süüa ilma noa ja kahvlita, mikseriga saab asju segada</i>). 1.4. Väljendab oma arvamust ja nõustumist ja mittenõustumist (<i>See on tõesti maitsev. Mulle tundub, et... Kahtlane, ei usu!</i>). 1.5. Mõistab ja kasutab neid väljendeid, sõnu ja grammatilisi vorme kontekstis.
2.	Igapäevaelu probleemid ja palved	10	<ul style="list-style-type: none"> a. Probleemiselgitused ja vabandused ning neile reageerimine b. Igapäevaprobleemide lahendamine. Palved ja abipalved ning neile 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. Mõistab kuulnud selgitust või vabandust ning reageerib sellele. Väljendab üllatust, rõõmu, kurbust, huvi ja ükskõiksust. Reageerib neile emotsioonidele (<i>Siis on hästi! Ma siis ei sega</i>). 2.2. Räägib inimestega, et selgitada ja lahendada igapäevaseid probleeme ja vajadusi (<i>Te olete mu parkimiskoha võtnud. Kas saaksite oma auto palun mujale parkida?</i>). Teeb ettepanekuid. Palub viisakalt abi. Reageerib sobivalt palvele.

			<p>vastamine, ettepanekute tegemine</p> <p>c. Suhtlusolukordadest ja suhtlusoskusest rääkimine</p> <p>d. Inimeste iseloomustamine</p> <p>e. <i>Kellele? Kellel? Kellelt?</i> vormide moodustamine</p> <p>i. inimesed meie elus (<i>tütrelle, töökaaslastel, Priit Kaselt</i>)</p> <p>i. Isikulised asesõnad (<i>mulle, sul, nendelt</i> jne)</p> <p>f. <i>Kellele? Kellel? Kellelt?</i> vormide kasutamine</p> <p>i. Rääkimine (<i>ütleva, kuulma, paluma, nõu andma, luba küsima</i>)</p> <p>i. Andmine (<i>andma, saama, kinkima, laenama</i>)</p> <p>i. Inimese iseloomustamine (<i>talle meeldib, tal on, talt tasub küsida</i>)</p> <p>g. <i>Mis mul on? Mida ma tunnen?</i> Millegi kogemine ja omamine (<i>Mul on vend. Mul on igav. Minu vend. Abikaasadel peaksid olema ühised harrastused</i>)</p>	<p>2.3. Jutustab mõnest suhtlusolukorrast. Räägib mõnest probleemist ja selle lahendamisest, millegi andmisest ja saamisest (<i>Ta ütles, et...; Kuulsin talt, et ...; Laenasin talle raha</i>). Loeb soovitusi ja näpunäiteid, kuidas suhtlemisoskust arendada.</p> <p>2.4. Iseloomustab inimest. Räägib, mis tal on ja mida ta kogeb, mis olukorras ta on (<i>Talle meeldib süüa teha. Poistel on kiire. Tal on raske kohaneda</i>).</p> <p>2.5. Mõistab ja kasutab neid väljendeid, sõnu ja grammatilisi vorme kontekstis.</p>
2.	Külaskäimine, tähtpäevade tähistamine ja vaba aeg	10	<p>3.1. <i>Mida ma eile tegin?</i> Tegusõnade kasutamine minevikuvormis (<i>i-lihtminevik</i>)</p>	<p>3.1. Räägib minevikusündmustest, kasutades <i>i</i>-minevikku.</p> <p>3.2. Kirjeldab Eestis olulisi pühasid ja tähtpäevi ning nende tähistamise tavasid.</p>

			<p>3.2. Pühade ja tähtpäevade tähistamine Eestis</p> <p>3.3. Külaskäigud</p> <p>3.4. Vaba aja sisustamise viisid, meelelahutusteenused ning nende kuulutused</p> <p>3.5. Arvamuse avaldamine</p> <p>3.6. Küsimused (<i>Mis päeval? Kui tihti?</i> jne)</p> <p>3.7. Küsisõnade <i>kes?</i> ja <i>mis?</i> vormid ning nende kasutamine</p> <p>3.8. Järgarvude käänamine (<i>esimeses, esimesena</i>)</p> <p>3.9. Inimese tunded ja seisundid (<i>energiline, väsinud</i> jne)</p>	<p>3.3. Räägib külaskäikudest ja pidudest ning nende korraldamisest. Toimib ja suhtleb külaskäikudel ja tähtpäevadel ettetulevates tüüpolukordades (nt jõuluõhtusöök, soolaleivapidu, saabumine, kingituse üleandmine). Önnitleb inimesi erinevate sündmuste puhul, soovib päevakohaseid soovide. Oskab anda kingitusi ja teha komplimente ning neid vastu võtta.</p> <p>3.4. Mõistab vabaajateenuste ja kultuursündmuste reklaami ja kirjeldusi. Kirjeldab vaba aja veetmise ja tähtpäevadega seotud sündmusi ja saadud elamusi.</p> <p>3.5. Avaldab oma arvamust (<i>Las ma mõtlen, Raske öelda</i>)</p> <p>3.6. Mõistab ja kasutab neid väljendeid, sõnu ja grammatilisi vorme kontekstis.</p>
4.	Mis juhtus?	10	<p>4.1. Loo kuulamine ja sellele reageerimine</p> <p>4.2. Olmeprobleemid ja äpardused (nt reisides, tehnikat kasutades, aega planeerides), lahendused</p> <p>4.3. Probleemide lahendamine</p> <p>4.4. Igapäevaelu seigad ja seiklused. Loo jutustamine</p> <p>4.5. Tegusõnade kasutamine minevikuvormis (si-lihtminevik)</p> <p>4.6. Sihitis. Ainsuse omastava ja osastava käände kasutamine (<i>Ma lugesin raamatut. Ma lugesin</i></p>	<p>4.1. Teiste lugusid kuulates reageerib ja väljendab oma tundeid ja mõtteid (<i>Sul tõesti vedas! Jube küll!</i>).</p> <p>4.2. Suhtleb igapäevastes olukordades (nt <i>politseinik ütleb, et sõitsin liiga kiiresti</i>), reageerib ja väljendab oma tundeid, selgitab probleeme.</p> <p>4.3. Lahendab igapäevaelu probleeme.</p> <p>4.4. Jutustab oma juhtumistest ning sellest, kuidas neile reageeris (nt <i>alguses, siis, lõpuks</i>).</p> <p>4.5. Mõistab ja kasutab neid väljendeid, sõnu ja grammatilisi vorme kontekstis.</p>

			<i>raamatu läbi. Ma ei lugenud raamatut.)</i>	
5.	Tutvused ja kokkusaamised	8	<p>5.1. Kus ma käin? (<i>lahedal peol, rahvarohkes poes, veebis</i>). Reisis, sõidud ja käigud (<i>lähen trenni, buss jõuab lennujaama, lähen maha</i>)</p> <p>5.2. Inimestega tutvumine ja sellest jutustamine</p> <p>5.3. Millised on eestlased võrreldes minu kultuuriga?</p> <p>5.4. Nõustumise ja mittenõustumise väljendamine</p> <p>5.5. Kuhu sa lähed? Kus sa oled? Kust sa tuled? (pikale <i>koosolekule, selles mugavas bussis, laialt maanteelt</i>)</p> <p>5.6. Tegusõnade <i>minema, käima</i> jms tavalisemad laiendid ja nende vorm (<i>lähen poodi, käin poes, sõidan kontserdile</i>)</p> <p>5.7. Omadussõnad, millega saab kohti iseloomustada (<i>vajalikul koosolekul, seal on igav</i>)</p>	<p>5.1. Räägib erinevatest kohtadest ja sündmustest, seal käimisest, sinna minemisest, seal suhtlemisest (<i>Ära karda üksi pidudele minna! Veebis võib kohata huvitavaid inimesi.</i>)</p> <p>5.2. Oskab tutvusi luua (nt vestluse alustamine, endast rääkimine, kokkusaamise kokku leppimine). Jutustab, kuidas kellegagi tutvus või suhtles. Mida keegi ütles, mida nad tegid, tundsid ja mõtlesid? Kirjeldab inimest (välimus, iseloomuomadused, tema tegemised ja käitumine).</p> <p>5.3. Kirjeldab oma muljed eestlastest ja Eesti kultuurist ja võrdleb seda enda omaga.</p> <p>5.4. Väljendab nõustumist ja mittenõustumist (<i>Kas sulle meeldib kohalikul turul käia? - Sõltub tujust! Kindlasti mitte!</i>)</p> <p>5.5. Mõistab ja kasutab neid väljendeid, sõnu ja grammatilisi vorme kontekstis.</p>

			5.8. Rääkimist ja suhtlemisolukordi kirjeldav sõnavara (<i>rääkis enda kohta; tegi ettepaneku; Mida ta vastas?</i>)	
6.	Kutsed ja kokkulepped	10	6.1. Kuhu ma lähen? Kus ma käin? Kust ma tulen? 6.2. Kutsed, kokkusaamised ja kokkulepped 6.3. Takistused, nt hiline mine. Põhjendamine: lühikese loo jutustamine ootamatuse kohta 6.4. Muljed vaba aja käikudest ja sõitudest 6.5. Huvialad ja huvialaklubid. Põhjendamine: miks mulle meeldib mu huviala? 6.6. Kuhu? Kust? 6.6.1. Tegusõnad, mille laiend vastab küsimusele <i>kuhu?</i> või <i>kust?</i> (<i>otsin arvutist, saan isiklikult kontolt</i>) 6.6.2. <i>Poest vs peolt</i> . Kohad ja sündmused sise- ja väliskohakäänetes 6.6.3. <i>Poodi vs kauplusse</i> . Sõnad, mille sisseütlev vorm on enamasti lühike 6.6.4. <i>Uude heledasse majja</i> . Omadussõna vorm fraasis	6.1. Räägib kohtadest ja sündmustest, kus ta regulaarselt käib, kuhu on minemas. 6.2. Kutsub inimesi vaba aja ettevõtmistele (nt kokkusaamised, ühised ettevõtmised). Lepib kokku vahetult või helistades. 6.3. Osaleb kokkulepet puudutavas vestluses (nt takistuste puhul). Jutustab lühikese loo põhjusest või ootamatust sündmusest, mis takistas teda kokkuleppes kinni pidamast, nt vabandab hiline mist. Kasutab tegusõnu nagu <i>pidin, ei saanud, proovisin</i> jne. 6.4. Jutustab mõnest kohast või sündmusest, kus ta käis. 6.5. Jutustab põhjalikumalt oma huvist, harrastusest (nt <i>armastan käia rallit sõitmas</i>). Loeb huvialasid ja huvialaklubisid tutvustavaid tekste. Jutustab põhjalikumalt enda ja teiste huvialadest (<i>Mis mulle selle juures meeldib? Kuidas ma sellega täpsemalt tegelen? Mida mu lähedased sellest arvavad</i> jne). 6.6. Mõistab ja kasutab neid väljendeid, sõnu ja grammatilisi vorme kontekstis.

			<p>6.7. Erinevate tegusõnade minevikuvormid ja nende kasutamine (<i>si-</i> ja <i>i-</i> lihtminevik)</p> <p>6.8. Tegusõnade <i>minema</i> ja <i>käima</i> laiendid (<i>lähen sellesse suurde ilusasse parki, käin tihti selles suures ilusas pargis</i>)</p> <p>6.9. Korduvuse väljendamine (<i>mõnikord, tihti</i> jne)</p> <p>6.10. Kus sa käid mida tegemas? <i>Minema ja käima ma- ja mas-</i>vormis (<i>Lähen pärast tööd Peetri juurde kaarte mängima. Käin tihti Peetri juures kaarte mängimas.</i>)</p>	
7.	Teenindusasutused	10	<p>7.1. Teenindusasutused (nt <i>kingaparandus – kuhu? kingaparandusse, hambaarst – kuhu? hambaarsti juurde</i>)</p> <p>7.2. Suhtlemine teenindusasutusega otse ja telefoni teel. Teenuse broneerimine (nt juuksuri juurde, koolitus- või majutusasutusse), soovide täpsustamine, probleemide lahendamine</p> <p>7.3. Teenindusasutuse tutvustus</p> <p>7.4. Muljed ja tagasiside teenindusasutusele</p>	<p>7.1. Nimetab teenindusasutusi ja ütleb, millisesse teenindusasutusse ta soovib minna.</p> <p>7.2. Broneerib teenuse aja ja täpsustab soovitud teenust. Selgitab oma vajadusi.</p> <p>7.3. Esitab erinevates teenindusasutustes küsimusi ja viisakaid palveid. Saab aru talle antud vastustest ja talt küsitud küsimustest. Lahendab probleeme.</p> <p>7.4. Loeb huvipakkuvate teenuste ja teenindusasutuste tutvustusi, leiab nende pakutavad positiivsed aspektid (nt <i>saab kiiresti, üsna odav, tulu läheb heategevuseks</i>).</p> <p>7.5. Annab teenindusasutusele kirjalikult tagasisidet, rääkides oma kogemusest.</p> <p>7.6. Mõistab ja kasutab neid väljendeid, sõnu ja grammatilisi vorme kontekstis.</p>

			<p>7.5. <i>Kas te sooviksite homseks aega?</i> Tingiva vormi kasutamine viisakates palvetes ja küsimustes</p> <p>7.6. Sihitis. Ainsuse ja mitmuse osastava vormi moodustamine ja kasutamine. Tegusõnad, mille sihitis on osastavas käändes (<i>koristab treppe, vaatab kaarti</i>)</p> <p>7.7. Kellaajad (<i>kella üheksast viieni, enne kella kuut</i>)</p>	
8.	Lõputest. Kokkuvõtte kursusest ja tagasiside	2	<p>8.1. Viimases tunnis toimub saavutustest.</p> <p>8.2. Tagasivaade lõppenud kursusele ja aus reflektatsioon, kui kasulik kursus õppija jaoks oli</p> <p>8.3. Enda edusammude tunnustamine</p> <p>8.4. Edasiste keeleõppesammude läbimõtlemine</p> <p>8.5. Tutvumine riiklike tasemeeksamite võimalustega.</p>	<p>8.1. Teab, mida kasulikku ta kursusel enda jaoks sai ning mida tal on veel vaja omandada. Tunnustab ennast edusammude eest ja teab, kuidas ta eesti keele õppe teekond jätkub.</p> <p>8.2. Teab, millised on ta võimalikud valikud riiklike eesti keele tasemeeksamite sooritamisel.</p>
		Kokku 70 akadeemilist tundi		